

3241. 2den Beh. af Lovf. sigtende til at fremme Behus o. f. v. Overg. t. fri Jordbejendom. 3242

skulde fremkomme Angreb paa denne. Paa den anden Side skal jeg tilstaa, at jeg hellere kunde have Øyst til at bringe noget Egnende ind i Lovforslags Form. Her i Thinget, gjældende for alt Fæstegods, som skulde overgaa til Selveie. (En Stemme: Det havde været bedre.). Et æret Medlem siger, underhaanden til mig, at dette havde været meget bedre. Jeg kan være enig med ham, men jeg holder ikke saa meget af dette private Lovmageri, naar det kan undgaaes. I det Mindste tiltror jeg mig ikke Kraft til at kunne udføre det tilbørlig, og derfor vil jeg vælge en mindre storstilet, en mindre høttidelig Form for at faae Tanken lagt paa Stemningens Vægtstaaal her i Thinget, og det er derfor i et Vædringsforslags beskudne Skikkelse, at det fremtræder. Skulde det nu vise sig, at man vil flyde sig ind under, at mit Vædringsforslag er misfædet — de lærde Herrer vil jeg gjøre opmærksom paa, at det hedder „malplaceret“ — paa den Plads, hvor jeg vil have det ind, skal jeg gjøre et Forsøg paa at bringe det ind under en anden Form; men dette vil vist ikke gjøre Noget til Sagen. Som Lovforslaget foreligger, har det faaet saa Meget ind, der er Udviklinger for det, at det sagtens kan tage denne lille Dosis med. Dermed skal jeg, som sagt, anbefale Vædringsforslaget.

Bale: Jeg skal ikke vove at foregribe den Forhandling, der vil blive Følgen af det Vædringsforslag, der nylig er blevet omtalt af den ærede Forslagsstiller; men da jeg tør regne mig til de Medlemmer i denne Sal, der have offret adskillige Aar paa at drøfte disse Spørgsmaal, maa det maasse være mig tilladt foreløbig, efter at vi have hørt den ærede Forslagsstiller's Udtalelser, at gjøre nogle Bemærkninger til den historiske Fremstilling, som han har givet af Udviklingen i vor Landbolovgivning. Jeg vil tillade mig strax at sige, at jeg tror, at han gjorde sig skyldig i dels at fremsætte urigtige Paaastande og dels, at fortie Noget af det, der skulde siges

ved samme Leilighed. Jeg skal tillade mig at sige, hvad der forekommer mig at være urigtigt. Det ærede Medlem har omtalt, at der i den første Tid af vor Landbolovgivning — man undskyld, at jeg maa omtale dette, siden det ærede Medlem har benyttet Leiligheden til at komme ind derpaa — i den første Tid fra den store Landboreform i Begyndelsen af dette Aarhundrede, efter hvad den ærede Forslagsstiller fandt, var en god Bestræbelse for at omfatte alle Samsundslag. Med Hensyn til dette Punkt vil jeg dog først bemærke, hvorledes det den Gang stod til med den Samsundsklasse eller det Samsundslag, som det ærede Medlem nu synes ikke behøver Lovgivningens Støtte. Den Gang trængte den i allerhøieste Grad til Støtte, men nu kommer der et andet Spørgsmaal: Hvorledes er det gaaet til fra Begyndelsen af dette Aarhundrede, og indtil der opstod Mænd, som søgte at omfatte Landboloforholdene med en større og mere levende Deltagelse, hvorledes er det da gaaet til? Ja, disse Forhold ere i høj Grad forsømte, og der er kommet en Del Bestemmelser ind, som i høj Grad binde vore Hænder med Hensyn til det, som den ærede sidste Taler nu søgte at bringe til Udvikling, nemlig at bringe Noget ud af Fæsteforholdet med Hensyn til det Punkt, hvor vi dog havde en lille Smule Haand i Hænde dermed. Have vi ikke været 20 Aar om at gjøre dette under vor frie Forfatning, og det er dog ikke lykkedes? Nu vil den ærede Taler gjøre Forsøg paa et Punkt, hvor — som man kan udtrykke sig — man skulde holde sin Haand i Hænklen og tage fat, men hvor det er bristet, fordi den Bestyrelse, man har her i Landet, har været forsømmelig og har givet Landbolove, som ere til Fordel for den ene Part og til Skade for den anden. Fæstetvængen er det eneste Punkt, hvor vi have haft lidt Haand i Hænklen med Forholdet, og det er herfra, man skal gaa ud for at søge at faae Noget ud af det; men der mener den ærede Taler, at man ikke skal gjøre noget Forsøg, og